

**UCHWAŁA Nr LII / 348 /2018
RADY MIASTA RYPIN
z dnia 11 czerwca 2018 roku**

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie w 2017r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U z 2018r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017r. poz. 1769 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1 Przyjąć sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie w 2017r. stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta Rypin


Jarosław Sochacki

UZASADNIENIE

Zgodnie z unormowaniem prawnym zawartym w ustawie o pomocy społecznej zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej; kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Przedstawione radzie gminy sprawozdanie jest więc spełnieniem ustawowego obowiązku Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie.

Sprawozdanie, stanowiące załącznik do uchwały uzyskało pozytywną opinię Komisji Rodziny, Zdrowia i Pomocy Społecznej.

**Przewodniczący
Rady Miasta Rypin**

Jarosław Sochacki

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie
w 2017 roku**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /tekst jednolity Dz. U. z 2017r. poz. 1769 ze zm./ przedstawiam sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie w 2017 roku:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną administracji samorządowej realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Współpracuje w tym zakresie z samorządem, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Do Ośrodka mogą zgłaszać się o pomoc wszystkie osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych. Ponadto Ośrodek obowiązany jest udzielać pomocy osobom opuszczającym zakłady karne, uchodźcom, ofiarom zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych, klęsk żywiołowych lub ekologicznych, a także osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków oraz ofiarom przemocy w rodzinie.

W roku 2017 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie realizował szeroki zakres zadań, wynikających z następujących ustaw:

- ustawy o pomocy społecznej;
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- oraz Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020

Ośrodek podejmował także wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców Rypina. Współpracował przy tym z wieloma organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz osobami prywatnymi.

W 2017 r. Ośrodek realizował zadania własne z zakresu pomocy społecznej w ramach środków przekazanych przez Radę Miasta i dotacji celowych oraz zadania zlecone w ramach środków przekazanych przez Wojewodę.

Z zakresu zadań własnych realizowano:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
2. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym
3. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb i specjalnych zasiłków celowych,
5. przyznawanie pomocy rzeczowej,
6. udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
7. świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
8. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu,
9. kierowanie do ośrodka wsparcia osób wymagających opieki,
10. dożywianie dzieci,
11. sprawienie pogrzebu,
12. pracę socjalną, poradnictwo, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych.
13. Poradnictwo prawne i psychologiczne
14. Prowadzenie dwóch świetlic terapeutycznych w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi.
15. Prace społecznie użyteczne
16. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny
17. Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Z zakresu zadań zleconych realizowano:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Budżet MOPS w 2017r. wynosił 5 627 277,00 zł w tym:

- 3 053 924,00 zł dotacja,
- 2 573 353,00 zł środki własne

W poszczególnych rozdziałach budżet przedstawiał się następująco:

189 190,00 zł	Przeciwdziałanie alkoholizmowi /działalność świetlic terapeutycznych/
36 125,00 zł	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej – 36 125,00 zł dotacja
1 613 398,00 zł	Zasiłki i pomoc w naturze/zasiłki okresowe, celowe/

	w tym - 1 305 898,00 zł dotacja
470 639,00 zł	Zasiłki stałe – 470 639,00 zł dotacja
655 460,00 zł	Ośrodki pomocy społecznej /utrzymanie ośrodka pomocy społecznej/ w tym – 275 762,00 zł dotacja
531 398,00 zł	Usługi opiekuńcze /w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi/ w tym – 258 000,00 zł dotacja
1 134 077,00 zł	Pozostała działalność / prace społecznie użyteczne, dożywianie dzieci i dorosłych, utrzymanie noclegowni i osób bezdomnych, sprawienie pogrzebu/ w tym – 685 000,00 zł dotacja
774 608,00 zł	Domy pomocy społecznej /opłatność gminy za osoby skierowane do dps/
156 000,00 zł	Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych
52 082,00 zł	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny – 22 500,00 zł dotacja
14 300,00 zł	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Budżet został zrealizowany w 98,80 %

Wydatki wyniosły 5 559 748,16 zł w tym:

187 893,66 zł	Przeciwdziałanie alkoholizmowi /działalność świetlic terapeutycznych/
36 124,06 zł	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej – 36 124,06 zł dotacja
1 603 521,64 zł	Zasiłki i pomoc w naturze/zasiłki okresowe, celowe/ w tym - 1 305 898,00 zł dotacja
465 469,10 zł	Zasiłki stałe - dotacja
652 237,58 zł	Ośrodki pomocy społecznej /utrzymanie ośrodka pomocy społecznej/ w tym – 275 429,77 zł dotacja
530 295,44 zł	Usługi opiekuńcze /w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi/ w tym – 258 000,00 zł dotacja
1 108 932,57 zł	Pozostała działalność / prace społecznie użyteczne, dożywianie dzieci i dorosłych, utrzymanie noclegowni i osób bezdomnych, sprawienie pogrzebu/ w tym – 677 101,95 zł dotacja
764 179,62 zł	Domy pomocy społecznej /opłatność gminy za osoby skierowane do dps/
150 365,30 zł	Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych
50 310,90 zł	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny – 22 500,00 zł dotacja
10 418,29 zł	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Podział wydatków ze względu na źródło finansowania ukształtował się następująco:

- dotacja – 3 040 522,88 zł
- środki własne – 2 519 225,28 zł.

Udzielone świadczenia przedstawiały się następująco:

Zasiłki stałe

Zgodnie z art. 37 zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Realizując zadanie wydano decyzje dla 91 osób na podstawie których wypłacono 905 świadczeń /w tym: 765 świadczeń dla 75 osób samotnie gospodarujących, 140 świadczenia dla 18 osób pozostających w rodzinie/. Na realizację zadania wydatkowano kwotę pochodzącą z dotacji w wysokości 465 469,10 zł.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt. 26 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych / t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 1938 ze zm./ obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego tych osób obejmuje okres od dnia przyznania zasiłku do dnia utraty prawa do zasiłku. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne jest kwota odpowiadająca wysokości przyznanego zasiłku z pomocy społecznej. Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9 % podstawy wymiaru.

Dla osób pobierających zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu – na podstawie wydanych decyzji opłacono 748 składek dla 76 osób na kwotę 36 124,06 zł. Wydatkowana kwota pochodziła w całości z dotacji.

Zasiłki okresowe

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zgodnie z art. 147 ust. 7 od 2008r. gminy otrzymują dotację celową na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe w części określonej w art. 38 ust. 3, tj. do wysokości 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Zgodnie z art. 38 zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

W przypadku osoby samotnie gospodarującej - zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie /art. 38 ust. 2 pkt. 1/.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby.

W przypadku rodziny zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Wydano decyzje dla 534 osób na podstawie których wypłacono 3 848 świadczeń / w tym: 3 373 świadczeń dla 462 osób z powodu bezrobocia, 36 świadczeń dla 18 osób z powodu długotrwałej choroby, 367 świadczeń dla 74 osób z powodu niepełnosprawności, 72 świadczenia dla 28 osób z innych powodów niż wymienione/. Wydatkowana kwota na realizując zadania – 1 321 651,64 zł. W tym 1 305 898,00 zł to dotacja, 15 753,64 zł – środki własne.

Schronienie

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego /art. 17 ust. 1 pkt. 3 ustawy o pomocy społecznej/.

Pomocy w postaci czasowego schronienia udzielono na podstawie decyzji 30 osobom bezdomnym i wymagającym schronienia / w związku z wystąpieniem w dniu 1 stycznia 2017r. zdarzenia losowego, którego powodem był pożar budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 25/. Łączna kwota wydatków na schronienie wyniosła 52 565,00 zł.

Dożywianie i posiłki

Zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

Pomoc przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków.

Osoba lub rodzina może otrzymać pomoc w formie rzeczowej w postaci produktów żywnościowych.

Do końca 2013r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie realizował Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na podstawie ustawy o ustanowieniu Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Ustawa obowiązywała do końca 2013r.

Od 2014r. nadal realizuje się zadanie dożywiania dzieci i dorosłych.

Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 ustanowiony uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. jako cel strategiczny przyjął ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim bezrobociem i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku lub osób niepełnosprawnych.

Z Programu udzielano wsparcia w szczególności:

1. dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
2. uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
3. osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osoby samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania następowało w formie: posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Pomoc w zakresie dożywiania była przyznawana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1.

W ramach programu udzielono:

- 3 209 świadczeń w postaci zasiłki celowego na zakup posiłku lub żywności dla 603 rodzin /1 508 osób w rodzinie/ na kwotę 642 720,00 zł;
- 485 rodzin otrzymało świadczenia w postaci produktów żywnościowych na kwotę 64 945 zł

- 38 028 świadczeń w postaci posiłków na podstawie decyzji wydanych dla 379 osób w tym: posiłki dla 119 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej /11 360 świadczeń/, dla 157 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej /19 449 świadczeń/, dla 112 pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej /7 2019 świadczeń/ na kwotę 246 268 zł.

Całkowity koszt realizacji programu wyniósł 953 933 zł, z czego 677 102 zł pochodziło z dotacji.

Dla 20 osób, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego zakupiono 527 posiłków na kwotę 4 279,50 zł.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Zgodnie z art. 50 ust. 1 usługi opiekuńcze przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona.

Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Zgodnie z art. 50 ust. 4 specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – Zakres przyznanych specjalistycznych usług opiekuńczych obejmował zapewnienie dziecku z zaburzeniami psychicznymi rehabilitację fizyczną i współpracę ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno – pedagogicznego i edukacyjno – terapeutycznego zmiernego do wielokrotnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług.

Specjalistycznymi usługami o objęto 21 dzieci – 4 300 godzin usług. Koszt zadania wyniósł 258 000 zł i został pokryty w całości z dotacji.

Odpłatność z tytułu świadczonych usług wyniosła 20 223,60 zł.

- Usługi opiekuńcze domowej objęto 29 osób samotnych, chorych i niepełnosprawnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione.

Liczba świadczeń wyniosła 9 974 godzin. Wydatki wyniosły 272 356,99 zł.

Z tytułu świadczonych usług odpłatność wyniosła 24 000,60 zł.

Zasiłki celowe i w naturze

Zgodnie z art. 39 ust. 1-2 zasiłek celowy z pomocy społecznej może zostać przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi / art. 41 pkt. 1/.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 i 3 osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Całkowity koszt zadania wyniósł 281 870 zł w ramach którego przyznano 818 świadczenia :

- 175 specjalnych zasiłków celowych dla 122 osób i rodzin na kwotę 42 070,00 zł.

- 65 zasiłków celowych na częściowe pokrycie kosztów zakupu leków lub leczenia dla 46 osób na kwotę 7 600,00 zł.
- 12 zasiłków celowych na częściowe pokrycie kosztów remontu mieszkania dla 23 osób i rodzin na kwotę 2 400,00 zł.
- 4 zasiłki celowe na zakup odzieży dla 4 rodziny na kwotę 4 750,00 zł
- 537 zasiłki celowe na zakup opatu dla 338 osób i rodzin na kwotę 213 000,00 zł
- 17 zasiłków celowych na częściowe zaspokojenie innych niezbędnych potrzeb dla 10 osób i rodzin na kwotę 3 550,00 zł.
- 8 zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego dla 8 rodzin na kwotę 8 500 zł.

Pobyt w domu pomocy społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz kierowanie mieszkańca gminy do domu pomocy społecznej jest obowiązkiem gminy. Gmina kieruje osobą ubiegającą się do domu pomocy społecznej, jeśli nie może zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej 35 osób wyniosła 764 179,62 zł.

Odpłatność osób zobowiązanych za pobyt w dps wyniosła 3 067,74 zł.

Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu przez Gminę Miasta Rypin przysługuje osobom zmarłym, które zamieszkiwały lub przebywały na terenie Miasta Rypina w przypadku braku osób lub instytucji wyrażających wolę jego dokonania, w tym osobom bezdomnym i należy do obowiązkowych zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej.

W 2017r. pogrzeb sprawiono 1 osobie na kwotę 1 067 zł.

Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Świadczenie to może być w całości finansowane z budżetu gminy.

Prace te mogą być wykonywane w wymiarze do 10 godzin tygodniowo.

Do odbycia PSU w okresie od marca do listopada zostało łącznie skierowanych 41 osób, które przepracowały łącznie 11 350 godziny.

Łączny koszt PSU wyniósł 91 935,00 zł.

Finansowanie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 50 % w trzecim i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka.

Na realizację tego zadania w 2017r. poniesiono koszty w wysokości 150 365,30 zł dla 17 dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym:

- rodziny zastępcze – 11 dzieci – 39 793,29 zł
- placówki opiekuńczo – wychowawcze – 6 dzieci – 110 572,01 zł.

Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny –

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2017r. poz. 697 ze zm.) wprowadziła do systemu pomocy społecznej funkcję asystenta rodziny.

Jest to nowe rozwiązanie i w założeniu ma ono pełnić inną rolę niż pracownik socjalny. Asystent ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny, nienormowany czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb.

Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązkach rodzicielskich.

Asystent wspiera rodziny wychowujące dzieci, zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Nadrzędnym celem jego pracy jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności, przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, poprzez pomoc w osiągnięciu przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Jego praca wspomaga rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny – rodziców i dzieci, czemu sprzyja indywidualne podejście do rodziny i jej problemów.

Do zakresu czynności asystenta rodziny należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym.
2. Opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
3. Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
4. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych.
5. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych.
6. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi.
7. Wspieranie aktywności społecznej rodzin.
8. Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
9. Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.
10. Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.

11. Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych.
12. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.
13. Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.
14. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną.
15. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodzin.
16. Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
17. Sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach.
18. Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.
19. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i/lub grupą roboczą funkcjonującym na terenie miasta Rypina oraz innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W 2017r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie złożył wniosek o dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2017 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej i otrzymał dofinansowanie w wysokości 22 500 zł. Całkowity koszt zadania wyniósł 50 310,90 zł. Kwota 27 810,90 zł stanowiła wkład własny.

W ramach zadania zatrudniono dwóch asystentów rodziny, którzy objęli opieką 23 rodzin /w tym 52 dzieci/ przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Wigilia dla bezdomnych, samotnych i potrzebujących wsparcia –

21 grudnia 2017r. zorganizowano spotkanie wigilijne dla osób bezdomnych, samotnych i potrzebujących wsparcia. Koszt przygotowania spotkania 1 873,33 zł.

Ze wsparcia świadczonego przez **Świetlice terapeutyczne** w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ciągu 2017r. skorzystało 59 dzieci.

Całkowity koszt funkcjonowania świetlic to 187 893,66 zł, w tym:

- wyżywienie – 26 776,63 zł.
- materiały do zajęć i edukacji oraz wyposażenie świetlicy / w tym zakup komputerów/– 26 813,26 zł.
- koszty utrzymania lokalu /czynsz, internet, telefon, usługi, remonty, ubezpieczenie/ - 25 657,24 zł.
- koszty zatrudnienia personelu – 1028 646,53 zł.

Świetlice realizowały zadania:

I. Opiekuńczo - wychowawcze

1. Zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa
2. Pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i osobistych
3. Wyrabianie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych
4. Poznanie zasad zachowania się w miejscach publicznych
5. Nabranie szacunku dla pracy ludzkiej
6. Nauka tolerancji wobec innych ludzi
7. Wpajanie zasad higieny osobistej

II. Organizowanie warunków sprzyjających nauce:

1. Wprowadzanie zasad sprzyjających odrabianiu lekcji
2. Pomoc w odrabianiu lekcji domowych
3. Pomoc w nauce – niwelowanie braków z różnych przedmiotów
4. Rozwój indywidualnych zainteresowań

III. Rozwijanie zainteresowań plastycznych i muzycznych

1. Zapoznanie dzieci z różnymi technikami plastycznymi
2. Wyrażanie uczuć, doznań, cech osobowości w różnych formach
3. Rozwój wyobraźni twórczej
4. Wyrabianie umiejętności słuchania muzyki
5. Poznawanie różnych gatunków muzyki
6. Wykorzystywanie prac plastycznych do zajęć terapeutycznych.

IV. Promowanie zdrowego stylu życia

1. Przystawanie wiedzy o zdrowiu
2. Odpoczynek – czynnik działający na psychikę i zdrowie
3. Przyroda jako czynnik oddziaływania na wychowanie, kształcenie właściwego stosunku do świata przyrody
4. Książki, czasopisma, prasa jako czynniki kulturotwórcze
5. Poznawanie kultury naszego regionu
6. Uczenie się konstruktywnych metod spędzania czasu wolnego

V. Organizowanie imprez okolicznościowych.

VI. Zajęcia terapeutyczne:

1. Udzielenie pomocy w odrağowywaniu emocji i napięć powstających na skutek wzrastania w urazowym środowisku domowym oraz niepowodzeń szkolnych i społecznych.
2. „Przepracowanie” podstawowych urazów przejawianych przez uczestników w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi oraz w realizacji różnego typu zadań zarówno indywidualnych jak i grupowych.
3. Poznawanie emocji i sposobów radzenia sobie z nimi.
4. Diagnoza własnych i cudzych potrzeb.
5. Uczenie się współpracy i dbanie o swoją autonomię
6. Uczenie się lepszego pełnienia różnych ról.
7. Uczenie się korzystania ze swoich mocnych stron.
8. Uczenie się rozwiązywania konfliktów.
9. Poznawanie mechanizmów uzależnień oraz faz choroby alkoholowej, poznawanie zachowań w rodzinie wskazujących na współuzależnienie tych członków rodziny, którzy sami nie nadużywają alkoholu.
10. Uczenie się umiejętności asertywnych.

Ogółem ze świadczeń pomocy społecznej w 2017 r. skorzystało 738 rodziny. Łączna liczba klientów pomocy społecznej w mieście wynosiła 1 806 osób, co stanowi 10,81 % ogółu mieszkańców miasta.

Liczba mieszkańców naszego miasta na koniec 2017r. – wynosiła 16 708 osób /zameldowanych na pobyt stały – 15 990 oraz czasowy - 718/

Pracą socjalną objętych było 2 191 rodzin, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 434 osoby.

Praca socjalna ukierunkowana jest na rozwiązywanie różnych problemów dotyczących osób lub rodzin, powodujących określone dysfunkcje w ich życiu lub prowadzących do ich wykluczenia społecznego.

Celem pracy socjalnej w wymiarze jednostkowym jest doprowadzenie, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału osób, których dotyczy, do osiągnięcia stanu, w którym osoby te na miarę własnych możliwości będą mogły funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr.

Z analizy dokumentacji wynika, że nie maleje znacznie liczba osób, które zwracają się do ośrodka z wnioskiem o udzielenie pomocy. Należy dostrzec, że powodem tego jest nieustanne pogłębianie się trudnej sytuacji życiowej osób. Wraz ze wzrostem bezrobocia i innych patologii wynikających ze stagnacji na rynku

pracy wzrasta ubóstwo. I można powiedzieć też odwrotnie, że wraz ze wzrostem ubóstwa pogłębiają się patologie i wzrasta degradacja rodzin. Część społeczeństwa osiągnęła już, lub ma szansę osiągnąć standard życia porównywalny ze standardem krajów wysoko uprzemysłowionych, podczas gdy stopień zaspokojenia podstawowych potrzeb znacznej liczby obywateli uległ istotnemu pogorszeniu. Zwiększenie liczby rodzin i osób skazanych na ubieganie się i korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, towarzyszy równoległe zjawisko trwałego uzależnienia od tego wsparcia. Oznacza to, że wiele rodzin, które znalazły się w kręgu podopiecznych, pozostaje w nim przez dłuższy czas i nic nie wskazuje, by mogły opuścić grono długoletnich klientów pomocy społecznej.

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej w 2017r. było:

- ubóstwo /589 rodzin/
- bezrobocie /537 rodzin/
- niepełnosprawność /298 rodziny/
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego 163 rodzin, w tym 153 rodziny niepełne i 8 rodziny wielodzietnych
- potrzeba ochrony macierzyństwa /104 rodziny/, w tym wielodzietność -34 rodziny
- długotrwała lub ciężka choroba /197 rodzin/
- alkoholizm /115 rodziny/
- bezdomność /25 osoby/
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego /14 osób/
- narkomania /5 osoby/
- przemoc w rodzinie /4 rodziny/
- zdarzenie losowe /9 rodzin/

Problemem najwyższej rangi jest ubóstwo. Nie maleje liczba rodzin, które z powodu braków środków finansowych na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb zwracają się o pomoc. Rozszerzanie się sfery ubóstwa stało się problemem w skali masowej, obejmując niespodziewanie liczne kategorie ludności. Drugim dominującym problemem jest bezrobocie. W dużej mierze to właśnie bezrobocie jest przyczyną narastającego ubożenia rodzin oraz szerzenia się patologii. Wzrasta stagnacja, zniechęcenie, rodzą się złe nawyki. Wzrasta liczba osób niepełnosprawnych, które nie mają uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a ich stan zdrowia nie pozwala im na podjęcie jakiegokolwiek pracy. Wszystkie te trudności prowadzą do bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wzrasta liczba rodzin niepełnych. Rodziny stają się niewydolne wychowawczo. Od lat nie maleje liczba rodzin wielodzietnych, choć właśnie w tych rodzinach najtrudniej jest zaspokoić większość potrzeb życiowych. Zwrócić należy uwagę na to, że w większości rodzin żaden z powodów trudnej sytuacji życiowej nie występuje pojedynczo. Problemy nawarstwiają się i występują w postaci skumulowanej. Jeden problem pociąga za sobą drugi, tworzą krąg, który dla większości osób jest kręgiem zamkniętym i trudno znaleźć jest punkt wyjścia.

**Przewodniczący
Rady Miasta Rypin**

Jarosław Sochacki

Struktura MOPS na koniec 2017r. przedstawiała się następująco:

- kierownik
- księgowa
- starszy specjalista pracy socjalnej - 1
- pracownicy socjalni – 8
- opiekunki domowe - 7 /dodatkowo 3 osoby bezrobotne odbyły staż zawodowy w zawodzie opiekunki domowej/
- pracownicy świetlic terapeutycznych – 3 /w tym 1 umowa – zlecenie/
- pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 15 osób /umowy – zlecenia w tym: 5 pedagogów, 2 logopedów, 2 psychologów, 2 fizjoterapeutów, 4 terapeutów/

MOPS zatrudniał w 2017r. na umowę zlecenie prawnika, którego zadaniem jest bezpłatne udzielanie porad prawnych mieszkańcom Rypina znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osobistej i rodzinnej. Łącznie udzielono 146 porad.

W ramach działań przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2017r. MOPS zatrudniał psychologa, którego zadaniem było udzielanie nieodpłatnego wsparcia osobą przeżywającym trudności w rodzinie z uwagi na przemoc i uzależnienia. Z porad psychologa w czasie 73 konsultacji skorzystały 23 osoby.

Pomoc radcy prawnego oraz psychologa będzie udzielana nadal.

Wszyscy pracownicy socjalni, wykonujący pracę merytoryczną w MOPS posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Kierownik posiada specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej zgodnie z zaleceniem art. 122 ustawy o pomocy społecznej.

W roku 2017 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w specjalistycznych szkoleniach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
- poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich;
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
- rozpowszechnianie informacji na temat działań podejmowanych na terenie gminy w obszarze polityki społecznej, a także na temat instytucji, placówek oraz organizacji pozarządowych oferujących pomoc;
- realizacja zadań wynikających z ustawy.

**Przewodniczący
Rady Miasta Rypin**

Jarosław Sochacki